

Sygn. akt IV KS 18/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **D. Ć.**

oskarżonego o czyn z art. 228 § 1 i 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 13 września 2022 r.

skargi obrońcy oskarżonego w trybie art. 539a § 1 k.p.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt VIII Ka 267/21

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 4 lutego 2020 r., sygn. akt III K 1427/18

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

**2. obciążyć D. Ć. kosztami postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 4 lutego 2020 r., sygn. akt III K 1427/18, uniewinnił oskarżonego D. Ć. od popełnienia zarzuconego mu czynu z art. 228 § 1 i 3 k.k. Wyrokiem tym Sąd Rejonowy uniewinnił również A. B. i B. P. (oskarżone o popełnienie przestępstwa z art. 229 § 1 i 3 k.k.). Kosztami procesu obciążony został Skarb Państwa.

Apelację od ww. wyroku Sądu Rejonowego wniósł prokurator, zaskarżając to orzeczenie w całości na niekorzyść D. Ć., A. B. i B. P.. Skarżący zarzucił obrazę:

1. art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.;
2. art. 182 § 3 k.p.k. w zw. z art. 391 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.;
3. błąd w ustaleniach faktycznych.

Zarzucając powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku.

Sąd Okręgowy w Białymstoku – po rozpoznaniu wniesionej apelacji prokuratora – wyrokiem z dnia 14 lutego 2022 r., sygn. akt VIII Ka 267/21, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Od ww. wyroku Sądu Okręgowego obrońca D. Ć. wniósł skargę w trybie art. 539a § 1 k.p.k., zaskarżając to orzeczenie w całości.

Obrońca zarzucił *„naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 437 § 2 k.p.k. polegające na uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na konieczność ponownej oceny dowodów przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, podczas gdy ta okoliczność nie stanowi podstawy do uchylenia wyroku sądu I instancji, jako że sąd odwoławczy ma obowiązek rozpoznać w tym zakresie sprawę samodzielnie”*.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Prokurator, przedstawiając pisemną odpowiedź na stanowisko obrońcy, wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania – może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Rozpoznanie skargi ogranicza się zatem do zbadania czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo

braku formalnych przeszkód – określonych w art. 454 k.p.k. – do wydania wyroku zmieniającego, albo czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Postępowanie zainicjowane skargą wniesioną w trybie art. 539a § 1 k.p.k. służy zatem kontroli zaistnienia podstaw do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Przedmiotem tego postępowania nie jest natomiast merytoryczne badanie prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień zarzucanych w apelacji, jak również zasadności uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy. Stanowisko to potwierdzone zostało w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – Izby Karnej z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób czytelny wykazuje, że podstawą uchylenia orzeczenia sądu I instancji była druga z przesłanek określonych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., a zatem związana z zawartością normatywną przepisu art. 454 § 1 k.p.k., w którym zdefiniowano tzw. reguły *ne peius*. W rubryce uzasadnienia poświęconej przyczynie, zakresowi i podstawie prawnej uchylenia wyroku sądu *a quo*, wprost wskazano na przepis art. 454 § 1 k.p.k. Zadaniem sądu *ad quem* było więc wykazanie, że gdyby nie doszło do zaistnienia stwierdzonego uchybienia (uchybień), to mogłoby zapaść orzeczenie o winie, ale jego wydanie – wobec obowiązującej zasady *ne peius* – nie było dopuszczalne w instancji odwoławczej. Wypełniając to zadanie Sąd Okręgowy w Białymstoku uzupełnił materiał dowodowy poprzez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka E. T., a następnie poddał krytyce ocenę materiału dowodowego, która poczyniona została przez sąd *meriti*. Efektem kontroli odwoławczej było stwierdzenie wadliwości stanowiska Sądu Rejonowego, która w ocenie sądu drugiej instancji polegała na jednostronnej weryfikacji twierdzeń oskarżonych oraz reszty materiału dowodowego, „*bez dochowania w tym względzie reguł obiektywizmu i bez należytego krytycyzmu, a ponadto z pominięciem dowodów w postaci zapisów rozmów pochodzących z kontroli operacyjnej*”. Sąd odwoławczy diagnozując uchybienia zaistniałe w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, dokonał własnej analizy zebranego materiału dowodowego i doszedł do przekonania, że uwolnienie D. Ć. (jak też współoskarżonych w sprawie) od przypisywanej aktem oskarżenia odpowiedzialności karnej, nie było zasadne. W

ocenie sądu *ad quem* istnieją bowiem podstawy do uznania, że oskarżony dopuścił się zachowania skutkującego taką odpowiedzialnością, jednak reguła określona w art. 454 § 1 k.p.k. nie pozwalała mu na zmianę zaskarżonego apelacją prokuratora wyroku w kierunku skazania oskarżonego.

W tej sytuacji bezzasadny jest zarzut obrazy art. 437 § 2 k.p.k., albowiem w uzasadnieniu orzeczenia sądu odwoławczego wyraźnie została wskazana i wykazana podstawa wydania wyroku kasatoryjnego z dyspozycją przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Należy zauważyć, że treść uzasadnienia skargi w istocie sprowadza się do krytyki dokonanej przez sąd II instancji oceny dowodów i obrony stanowiska sądu *meriti*, które stanowiło podstawę uniewinnienia oskarżonego. W swoim wystąpieniu skarżący *de facto* żądał, aby Sąd Najwyższy w przedmiotowym postępowaniu skargowym dokonał oceny prawidłowości przeprowadzonej kontroli odwoławczej, wprost przedstawiając w uzasadnieniu skargi te fragmenty zarejestrowanych rozmów telefonicznych oraz odebranych w sprawie depozycji, które jego zdaniem kwestionują stanowisko wyrażone przez sąd odwoławczy. Prezentowane przez skarżącego zarzuty i postulaty nie są jednak uprawnione, bowiem jak już wspomniano na wstępie, przeprowadzenie tego rodzaju kontroli – z uwagi na ograniczony charakter skargi wobec brzmienia art. 539a § 3 k.p.k. – w niniejszym postępowaniu nie jest dopuszczalne. Sąd Najwyższy we wspomnianej wyżej uchwale z dnia 25 stycznia 2018 r. wyraził jasne stanowisko, że kontrola skargowa podstaw uchylenia wyroku, które określa art. 438 k.p.k., nie może prowadzić do badania zasadności ich stwierdzenia przez sąd odwoławczy, a powinna ograniczyć się tylko do tego, czy z tego powodu dopuszczalne jest wydanie kasatoryjnego orzeczenia. W przeciwnym wypadku musiałaby ona obejmować także kontrolę rozpoznania sprawy co do istoty, a taki zakres kontroli skargowej pozostawałby w sprzeczności z wynikami wykładni językowej i systemowej przepisów o skardze. Zgłaszane zatem przez skarżącego obiekcje, w których eksponuje on wadliwość wyprowadzonych przez sąd odwoławczy konkluzji, oscylują wręcz na granicy dopuszczalności wniesionej skargi. Mieć bowiem na uwadze należy, że sposób redagowania skargi, która opiera się na iluzorycznych zarzutach i bezpośrednio godzi w ustawowo oznaczone granice jej rozpoznania (art. 536 w zw. z art. 539f k.p.k.), jest zabiegiem

niedopuszczalnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2021 r., V KS 33/20, LEX nr 3160402).

Konkludując, stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w Białymstoku należycie wykazał podstawy do uchylenia zaskarżonego na niekorzyść D. Ć. (oraz innych oskarżonych) wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy nie stwierdził, aby w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. W sprawie nie odnotowano też zaistnienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., których nie sygnalizował też wnoszący skargę obrońca.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]